

پروتکل راجع به آلودگی

دریایی ناشی از اکتشاف

و استخراج از فلات قاره

کویت - ۱۹۸۹

(۱۳۶۸ ه . ش)

**PROTOCOL CONCERNING MARINE POLLUTION
RESULTING FROM EXPLORATION AND
EXPLOITATION OF THE CONTINENTAL SHELF
KUWAIT - 1989**

هدف پروتکل :

انجام اقدامات مشخص تر جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج بستر و زیربستر دریا .

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد- ۲۹ مارس ۱۹۸۹

تاریخ عضویت ایران- ۲۰ ژانویه ۱۹۹۲

محل انعقاد- کویت

مرجع نگهدارنده اسناد- دولت کویت

قانون اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره

کویت - ۱۳۶۸ ه. ش

ماده واحده - پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره که در تاریخ ۹ فروردین ۱۳۶۸ (۲۹ مارس ۱۹۸۹) به امضاء نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران رسیده است به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق به آن داده می شود.

پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره

دولتهای متعاقد:

اعضای کمیسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی و امضاء کنندگان پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری.

با آگاهی از مواد ۷۶، ۱۹۷، ۲۰۸ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاهای.

با وقوف بر خطراتی که آلودگی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره بر محیط زیست دریایی و بهداشت انسان دارد و نیز مشکلات ناشی از آن در منطقه دریایی تحت صلاحیت ملی خود.

با آگاهی از لزوم انجام اقداماتی بیشتر و مشخص تر و جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج بستر و زیر بستر دریا.

با توجه به تعهدات موجود خود به موجب حقوق بین الملل.

و به منظور اجرای بند «ب» از ماده ۳ ماده ۷ و ماده ۱۹ کنوانسیون به شرح زیر توافق نموده اند:

ماده ۱ - از لحاظ پروتکل حاضر:

۱- مقصود از «مرکز» مرکز کمکهای متقابل در موارد اضطراری در دریا می‌باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ «پروتکل همکاری منطقه‌ای

برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» تشکیل گردیده است.

۲- مقصود از «مرجع گواهی‌کننده» هر شخص یا مؤسسه‌ای است که دولت متعاقد اختیار صدور گواهی ایمنی و آمادگی جهت تحقق

هدف مورد نظر را به آن داده باشد.

۳- مقصود از «برنامه استفاده از مواد شیمیایی» برنامه تهیه شده توسط متصدی تأسیسات دریایی است که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مواد شیمیایی که متصدی در نظر دارد از آنها در عملیات خود استفاده نماید.

ب- هدف یا هدفهایی که به منظور تحقق آنها متصدی قصد دارد از آن مواد شیمیایی استفاده کند.

ج- حداکثر غلظت مواد شیمیایی مورد نظر متصدی در هر ماده دیگر و همچنین حداکثر مقداری که متصدی قصد دارد در یک مدت

مشخص بکار برد.

د- ناحیه‌ای که ممکن است مواد شیمیایی از آن ناحیه به محیط دریایی سرایت نماید، چنانچه خطر شناخته شده‌ای بر اثر سرایت

یک ماده شیمیایی به محیط دریایی وجود نداشته باشد نیازی به ذکر ماده مزبور در برنامه متصدی نخواهد بود.

۴- مقصود از «مرجع ذیصلاح دولتی» هر بخش دولتی، نمایندگی و یا هر مرجع قانونی دیگر در دولت متعاقد است که به منظور

اعمال اختیارات یا انجام وظایفی که در پروتکل به آنها اشاره شده است تعیین گردیده و رسماً به سازمان اعلام شده باشد.

۵- مقصود از «دولت متعاقد»، هر یک از دولتهای عضو این پروتکل می‌باشد.

۶- مقصود از «کنوانسیون»، کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی است.

۷- مقصود از «شورا»، ارگان سازمان و متشکل از دولتهای متعاقد می‌باشد که طبق بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده

است.

۸- مقصود از «زباله»، مواد زائد آشپزخانه و دیگر مصارف خانگی، فضولات و زوائد جامد می‌باشد که در مواد دیگر این پروتکل، به

استثناء ماده ۱۲، پیش‌بینی شده باشد.

۹- مقصود از «راهنمای کلی»، منحصراً راهنمای کلی صادر شده توسط سازمان و اصلاحیه‌های مربوط به آن می‌باشد که در هر مورد

توسط شورا تصویب شده است.

۱۰- مقصود از «پروانه»، یک پروانه، مجوز شامل جواز کار یا اجازه برای عهده‌دار شدن عملیات دریایی می‌باشد که رسماً از طرف مرجع ذیصلاح هر دولت متعاقد به این منظور صادر شده باشد.

۱۱- «آلودگی دریایی» همان معنایی را خواهد داشت که در بند «الف» ماده ۱ کنوانسیون ذکر شده است.

۱۲- مقصود از «تأسیسات دریایی»، هر سازه، دستگاه یا کشتی شناور یا ثابت در کف دریا یا زیر آن است که به منظور عملیات دریایی در نقطه‌ای از منطقه پروتکل (تعریف شده در بند ۱۶ این ماده) قرار گرفته و شامل هر نفتکشی است که در زمان معینی مهیار شده و برای انبار کردن موقت نفت از آن استفاده می‌گردد و همچنین شامل هر تأسیساتی است که برای فرآورش، ذخیره‌سازی و بازیافت، کنترل جریان نفت خام به کار گرفته می‌شود.

به منظور گواهی موضوع ماده ۶، تأسیسات عبارت است از هر جزء لاینفک سازه، دستگاه، تجهیزات یا کشتی، هر وسیله بالابر یا سیستم ایمنی متصل و هر قطعه وسایل دیگر که توسط دولت متعاقد به عنوان جزئی از آن تأسیسات مشخص شده باشد.

۱۳- مقصود از «عملیات دریایی»، هر گونه عملیاتی است که در منطقه پروتکل جهت اکتشاف نفت یا گاز طبیعی یا به منظور بهره‌برداری از آن منابع، شامل هر گونه فرآورش قبل از انتقال به خشکی و انتقال آن به وسیله خطوط لوله به خشکی، صورت گیرد. این عملیات همچنین شامل هر گونه فعالیتهای ساخت، تعمیر، نگاهداری، بازرسی و دیگر عملیات مشابه خواهد بود که در ارتباط با هدف اصلی اکتشاف و استخراج انجام می‌شود.

۱۴- مقصود از «متصدی»، هر شخص حقیقی و حقوقی است که عهده‌دار عملیات دریایی طبق تعریف بند ۱۳ ماده ۱ پروتکل می‌شود.

۱۵- «سازمان»، همان معنایی را خواهد داشت که در بند «ج» از ماده ۱ کنوانسیون قید شده است.

۱۶- مقصود از «منطقه پروتکل» کلیه قسمت‌های فلات قاره هر دولت متعاقد است که در داخل و یا مجاورت منطقه دریایی، طبق تعریف ارایه شده در بند «الف» ماده ۲ کنوانسیون قرار گرفته است.

۱۷- «فاضلاب» به معنای:

الف- فضولات و سایر مواد مانده از هر نوع مستراح، آبریزگاه و یا دستشوئی.

ب- فاضلاب تأسیسات درمانی، نظیر داروخانه یا بخش درمانی کشتیها که از طریق دستشوئیها، وانها و یا مخارج موجود در تأسیسات مزبور جریان داشته باشد.

ج- سایر پس آبهایی که با مقادیر قابل ملاحظه‌ای از فاضلاب ذکر شده در بالا مخلوط شده باشد.

۱۸- مقصود از «منطقه ویژه»، آن بخش از منطقه دریایی است که در شمال غرب خط ممتد بین نقطه رأس الحد با مختصات ۲۲

درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۵۹ درجه و ۴۸ دقیقه شرقی و نقطه رأس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی واقع است.

ماده ۲- دولتهای متعاهد مقرر خواهند داشت که در بخشهایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آنها قرار دارد، کلیه اقدامات لازم برای پیشگیری، کاهش و جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی با در نظر گرفتن بهترین تکنولوژی موجود و قابل توجیه به لحاظ اقتصادی معمول گردد. همچنین دولتهای متعاهد منفرداً یا مشترکاً در بخشهایی از منطقه دریایی که در قلمرو صلاحیت آنها واقع است کلیه اقدامات لازم را به منظور مبارزه با آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی به عمل خواهند آورد.

تعهدات مزبور، خللی به تعهدات مشخص تر پذیرفته شده به موجب این پروتکل وارد نخواهد ساخت.

ماده ۳- هر دولت متعاهد، مراقبت خواهد نمود که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت، هر گونه فعالیت نفتی بر اساس پروانه‌ای انجام گیرد که در آن بنا به تشخیص مرجع ذیصلاح دولتی، شروط لازم برای حمایت محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی قید شده باشد.

مرجع ذیصلاح دولتی، رعایت قوانین و مقررات مربوطه وضع شده توسط مراجع دولتی را از متصدی خواهد خواست و اختیار خواهد داشت که اقدامات لازم را برای ضمانت اجرای آنها به عمل آورد.

ماده ۴

۱- هر دولت متعاهد، اقدامات لازم را برای تحقق موارد زیر انجام خواهد داد:

الف- قبل از صدور پروانه برای هر گونه عملیات دریایی که ممکن است موجب بروز خطرات قابل ملاحظه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر ناحیه ساحلی مجاور آن شود، مرجع ذیصلاح دولتی درخواست خواهد کرد که یک ارزیابی از اثرات بالقوه ناشی از عملیات دریایی بر محیط زیست ارایه گردد.

هیچ نوع از عملیات مورد ذکر قبل از ارایه ارزیابی یاد شده آغاز نخواهد شد، و هیچ پروانه‌ای صادر نخواهد گردید مگر اینکه مرجع ذیصلاح دولتی متقاعد شود که عملیات مورد نظر خطر غیر قابل قبول بروز خسارت در منطقه پروتکل و نواحی ساحلی مجاور آن را در برنخواهد داشت.

ب- مرجع ذیصلاح دولتی برای تصمیم‌گیری در مورد درخواست اظهارنامه اثرات زیست محیطی و مشخص نمودن چارچوب آن، راهنمایی‌های کلی را که توسط سازمان تهیه شده است مد نظر قرار خواهد داد.

ج- هر گاه یک مرجع ذیصلاح دولتی درخواست ارایه اظهارنامه اثرات زیست محیطی نماید و آن را دریافت کند، خلاصه‌ای از اثرات بالقوه زیست محیطی مندرج در اظهارنامه را به سازمان ارسال خواهد داشت. سازمان ظرف چهار روز پس از دریافت آن، رونوشت خلاصه یاد شده را برای کلیه دولتهای متعاقد ارسال خواهد نمود.

مرجع ذیصلاح دولتی قبل از صدور پروانه برای عملیات پیشنهاد شده به سایر دولتهای متعاقد فرصت خواهد داد که ظرف مدت معینی که با توجه به نوع عملیات و فوریت نیاز برای اتخاذ تصمیم، به صورت معقول در نظر گرفته خواهد شد، در مورد عملیات مزبور، از طریق سازمان، اظهار نظر نمایند.

مرجع مذکور قبل از صدور پروانه برای عملیات نظرات ارایه شده را مورد توجه قرار خواهد داد.

با وجود تعهد به ارسال خلاصه یاد شده در این بند به سازمان، دولت متعاقد اختیار خواهد داشت از فرستادن اطلاعاتی که افشای آن ممکن است به امنیت ملی کشورش لطمه وارد نماید خودداری کند.

۲- هر گاه یک دولت متعاقد ارایه ارزیابی اثرات زیست محیطی عملیات دریایی پیشنهاد شده را لازم نداند، می‌بایست یک بررسی از محیط زیست دریایی و زندگی آبریان را قبل از شروع عملیات پیشنهاد شده مدنظر داشته باشد.

بررسی مزبور باید توسط هیأتی مستقل از متصدی و مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا تحت سرپرستی مستقیم هیأت انجام گیرد.

۳- راهنمای کلی مربوط به ارزیابی اثرات زیست محیطی که توسط سازمان تدوین می‌شود باید در برگیرنده راهنمایی در زمینه نوع عملیات و شرایطی باشد که تحت آن شرایط عملیات ممکن است موجب خطر قابل توجه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر منطقه ساحلی مجاور آن گردد.

ماده ۵

۱- هر دولت متعاقد باید مراقبت نماید تا عملیات دریایی تحت صلاحیت آن دولت هیچگونه مانع غیر موجهی برای کشتیرانی قانونی،

ماهگیری یا هر فعالیت دیگر که بر اساس معاهدات دو جانبه یا چند جانبه و یا بر مبنای قوانین بین‌المللی انجام می‌گیرد ایجاد نکند و در انتخاب محل استقرار تأسیسات، توجه لازم به خطوط لوله و کابل‌های موجود معمول گردد. همچنین باید به ضرورت حمایت از مناطق دارای اهمیت اکولوژیکی و فرهنگی ویژه توجه کافی مبذول گردد.

۲- هر دولت متعهد تدابیر لازم را بکار خواهد برد تا در منطقه تحت صلاحیت آن دولت متصدیان تأسیسات دریایی، بستر دریا را در

مجاورت تأسیسات خود بازرسی نموده و هر گونه آثار بجای مانده از عملیات آنها که ممکن است مانعی در ماهیگیری قانونی باشد در

موارد زیر جمع‌آوری نمایند:

الف- در مورد خط لوله یا سایر وسایل زیر دریایی بلافاصله پس از اتمام کار نصب.

ب- در مورد سکوی بهره‌برداری بلافاصله پس از برداشتن آن.

ج- در هر موردی که مرجع ذیصلاح دولتی بازرسی و تمیز کردن را منطقیاً لازم بداند.

ماده ۶- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را بکار خواهد برد تا اطمینان حاصل کند که هر یک از تأسیسات دریایی که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد از لحاظ ایمنی مورد تأیید مرجع گواهی‌کننده یا نماینده مرجع است، و برای مقاصدی که به منظور تحقق آنها بکار گرفته می‌شود مناسب بوده، بطوری که اطمینان حاصل شود که به محیط زیست دریایی خسارت غیرمترقبه وارد نخواهد آورد.

ماده ۷- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را جهت اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

۱- متصدیان در همه اوقات وسایل و ابزاری که در شرایط مطلوب کاری باشند در تأسیسات دریایی خود در دسترس خواهند داشت تا خطرات ناشی از آلودگی اتفاقی را طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر، به حداقل برسانند و موجبات تسهیل اقدام سریع در صورت بروز آلودگی اضطراری را فراهم آورند.

۲- بکارگیری هر دستگاه یا وسیله‌ای به عنوان بخشی از تأسیسات موضوع ماده ۶ منظور نشده باشد، مشروط به انجام آزمایش قبلی و تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا نماینده وی و همچنین بازرسی دوره‌ای طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر خواهد بود.

۳- فوران‌گیرها و سایر وسایل ایمنی طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر به صورت دوره‌ای توسط متصدی یا از طرف وی آزمایش خواهد شد و تمرینات لازم در مورد کارکرد آنها متناوباً انجام خواهد گردید.

۴- تأسیسات دریایی بالای سطح آب باید طبق رویه کشتیرانی بین‌المللی به چراغ و سایر ابزار اعلام خطر، که در شرایط مطلوب کاری نگهداری شده‌اند مجهز باشند و این چراغها و تجهیزات نیز باید طبق عرف کشتیرانی بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد.

۵- همه افراد شاغل در عملیات دریایی باید طبق روش صحیح میادین نفتی قبلاً آموزش دیده باشند و یا به آنها آموزش لازم داده شود. هر فردی که اولین بار برای اشتغال در تأسیسات دریایی استخدام می‌شود، باید یک دوره آشناسازی را طی کند و یک دستورالعمل حاوی تعلیمات مربوط به روشهای اضطراری نیز باید در اختیار او گذاشته شود.

ماده ۸- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل خواهد آورد:

۱- در قلمرو صلاحیت آن دولت هیچ متصدی‌ای، هیچیک از مراحل عملیات دریایی خود را آغاز نخواهد کرد مگر آنکه:

الف- یک طرح اضطراری جهت مقابله با هر گونه حادثه‌ای که ممکن است در اثر عملیات صورت پذیرد و منجر به آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط زیست دریایی گردد، آماده نموده باشد.

ب- طرح را به تصویب مرجع ذیصلاح دولتی رسانیده باشد.

ج- رضایت مرجع ذیصلاح دولتی را از نظر در اختیار داشتن متخصصین و منابع کافی جهت اجرای کامل طرح تحصیل نموده باشد.

۲- هیچ طرح اضطراری تصویب نخواهد شد مگر اینکه با یکایک طرحهای اضطراری ملی یا طرحهای محلی موجود و همه طرحهای

تهیه شده توسط مرکز هماهنگ شده باشد و بتوان از متصدی خواست که در هر یک از تمرینات انجام شده در زمینه اجرای طرحهای اضطراری مزبور شرکت جوید.

۳- هر شخص مجری عملیات دریایی، ترتیباتی اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل کند که در صورت بروز حادثه در اثر عملیات او

که ممکن است موجب آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط زیست دریایی گردد، گزارش کاملی از حادثه مزبور سریعاً برای مرجع ذیصلاح دولتی که برای دریافت اینگونه گزارشها تعیین شده است ارسال گردد.

۴- قبل از بروز هر مورد اضطراری نشت نفت، نقش و اختیارات خاص صنعت و مراجع ذیصلاح باید مورد شناسایی کامل قرار گرفته و

به وضوح در طرح اضطراری متصدی یا هر طرح ملی و محلی تعریف و مشخص شود.

ماده ۹

۱- هر دولت متعهد به شرط رعایت بند ۲ مشروحه زیر، کلیه تدابیر عملی را جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل

خواهد آورد:

الف- در آن قسمت از منطقه پروتکل که «منطقه ویژه» می‌باشد، هیچ نوع پساب حاصل از قسمت ماشین آلات تأسیسات دریایی به

دریا تخلیه نخواهد شد مگر اینکه میزان نفت موجود در آن بدون اینکه رقیق شده باشد از ۱۵ میلی گرم در لیتر تجاوز ننماید.

هر دولت متعاقد می‌تواند در هر منطقه‌ای از قلمرو صلاحیت خود میزان محدود کننده‌تری را تعیین نماید.

ب- هیچگونه تخلیه دیگری از تأسیسات دریایی بجز تخلیه ناشی از عملیات حفاری که در حالت رقیق نشده میزان آلودگی نفتی آن بیشتر از مقداری که فعلاً توسط سازمان قید شده نباشد، در منطقه پروتکل به درون دریا صورت نخواهد گرفت. آلودگی نفتی یاد شده نباید بیش از میزان ۴۰ میلی گرم در لیتر به صورت متوسط در هر ماه تقویمی و در هیچ زمانی بیشتر از ۱۰۰ میلی گرم در لیتر باشد.

ج- خروجی تخلیه فاضلابهای آغشته به نفت تا حد ممکن زیر سطح آب دریا خواهد بود.

د- هر گونه تدابیر احتیاطی لازم به منظور به حداقل رساندن سرایت نفت و گاز جمع‌آوری یا سوخته شده ناشی از آزمایش چاه به دریا، اتخاذ خواهد شد.

۲- ضوابط مصوب موضوع بند ۱ این ماده ممکن است پیش‌بینی نماید که هنگامی که میزان نفت موجود در تخلیه حادثه یا علت خارج از اختیار متصدی یا کارکنان بوده است و آنها کلیه پیش‌بینی‌ها و مساعی لازم را برای جلوگیری از آن افزایش بکار برده‌اند، این موضوع نقض آن ضوابط، نمی‌باشد، امکان دیگر، پیش‌بینی اقدامات دفاعی با آثار مشابه خواهد بود.

۳- هر دولت متعاقد مراقبت خواهد نمود تا از متصدی خواسته شود که شرایط زیست محیطی در مجاورت تأسیسات خود را متناوباً یا در هر زمانی که مرجع ذیصلاح دولتی مقتضی بداند بازرسی نماید. دولت متعاقد نیز ممکن است رأساً بازرسی را انجام دهد یا از دیگران بخواهد که آن را انجام دهند. در صورتی که نتایج حاصل از بازرسی دولتی بدون دلایل مشهود به صورت قابل ملاحظه‌ای با نتایج آخرین بازرسی انجام شده توسط متصدی مغایرت داشته باشد، دولت می‌تواند با حفظ حق خود جهت مبادرت به هر گونه اقدام قانونی دیگر، هزینه‌های بازرسی خود را از متصدی بازیافت نماید.

۴- هر دولت متعاقد جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر، اقدامات لازم را انجام خواهد داد.

الف- در عملیات حفاری در بخشهایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آن دولت قرار دارند استفاده از سیالات حفاری با پایه نفتی منوط به اخذ مجوز مشخص از مرجع ذیصلاح دولتی خواهد بود. چنین مجوزی صادر نخواهد شد مگر اینکه مرجع مزبور اطمینان حاصل نموده باشد که استفاده از چنین سیالی به لحاظ شرایط استثنایی قابل توجیه می‌باشد.

در صورتی که مایعات مزبور مورد استفاده قرار گیرند، خرده‌های حفاری قبل از دفع به نحو مؤثر شستشو خواهند شد تا میزان نفت آنها به حداقل برسد. آبهای شستشودهنده نباید در محلی تخلیه گردند که امکان اختلاط مجدد آنها با خرده‌های حفاری وجود داشته باشد. محل دفع خرده‌های حفاری باید بر حسب مورد، تا حد ممکن زیر سطح آب دریا باشد.

ب- هیچگونه مایع حفاری یا پایه نفتی در هیچیک از بخش‌های منطقه پروتکل که در قلمرو صلاحیت آن دولت قرار دارند تخلیه نخواهد شد.

ج- گل‌های حفاری یا پایه آبی تخلیه شده، از عملیات دریایی نباید محتوی مواد سمی مقاومی باشد که ممکن است پس از تخلیه اولیه سیالات حفاری کماکان خطر زیست محیطی در بر داشته باشد.

ماده ۱۰

۱- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

الف- ممانعت از دفع مواد زیر به دریا:

۱- کلیه مواد پلاستیکی شامل، ولی نه منحصر به، طنابهای مصنوعی، تورهای ماهیگیری مصنوعی و کیسه‌های پلاستیکی زباله.

۲- کلیه زباله‌های دیگر شامل مواد کاغذی، تکه‌های پارچه، شیشه، فلزات، بطری، ظروف یکبار مصرف آشپزخانه، پوشال و دیگر مواد بسته‌بندی.

ب- دفع مواد زائد غذایی حتی‌الامکان با فاصله هر چه بیشتر از خشکی صورت خواهد گرفت. این فاصله در هر حال کمتر از ۱۲ مایل دریایی از نزدیکترین خشکی نخواهد بود.

ج- هنگامی که زباله با موادی دیگر مخلوط است که تخلیه آنها مستلزم شرایط خاصی است، سخت‌ترین شرایط اعمال خواهد شد.

د- فاضلاب تأسیساتی که ده نفر یا بیشتر در آن فعالیت دارند به منطقه پروتکل تخلیه نخواهد شد، مگر اینکه:

۱- با بکارگیری سیستمی که مورد موافقت مرجع ذیصلاح دولتی قرار گرفته باشد، فضولات مبدل به پودر شود و ضدعفونی گردد و در نقطه‌ای به فاصله بیشتر از چهار مایل دریایی از نزدیکترین خشکی تخلیه شود، یا

۲- در فاصله بیشتر از ۱۲ مایلی از نزدیکترین خشکی تخلیه گردد، یا

۳- از یکدستگاه تصفیه مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی عبور نموده باشد. در هر حال مواد تخلیه شده نباید، مواد جامد شناور و قابل رویت ایجاد کند و موجب تغییر رنگ آب اطراف محل تخلیه گردد.

۴- هر دولت متعهد در نقاط مناسب از نوار ساحلی خود تسهیلات دریافت فضولات عمومی مربوط به تأسیسات دریایی را که در

قلمرو حاکمیت وی عمل می‌نمایند و دارای نیروی انسانی می‌باشند، فراهم خواهد نمود.

۱- هر دولت متعهد کلیه تدابیر مقتضی را جهت حصول اطمینان از انجام موارد زیر به عمل خواهد آورد.

الف- هر متصدی تأسیسات دریایی یک «برنامه استفاده از مواد شیمیایی» تهیه و برای تصویب به مرجع ذیصلاح دولتی ارائه خواهد نمود. درخواست اصلاحیه‌های برنامه ممکن است متعاقباً ارائه شود و مورد تصویب قرار گیرد.

هنگامی که متصدی در نظر داشته باشد خارج از چارچوب برنامه مصوب خود، از یک ماده شیمیایی که احتمال سرایت آن به محیط زیست دریایی وجود داشته باشد استفاده نماید، مرجع ذیصلاح دولتی را مطلع خواهد نمود. در موارد اضطراری به منظور جلوگیری از بروز صدمه به اشخاص یا خسارت به اموال استثنائاً اعلام استفاده از مواد شیمیایی قبل از انجام کار، ضرورت نخواهد داشت.

ب- به منظور حمایت از محیط زیست دریایی، مرجع ذیصلاح دولتی اختیار ممنوع کردن، محدود نمودن یا تنظیم نحوه انبار کردن، یا استفاده از مواد یا محصولات شیمیایی را دارا می‌باشد. در مورد اعمال اختیار یاد شده، مرجع مذکور هر گونه راهنمای تهیه شده توسط سازمان و تصویب شده از جانب شورا را مطمح نظر خواهد داشت.

۲- هر دولت متعهد تدابیر مقتضی به عمل خواهد آورد تا اطمینان حاصل شود که در اجرای عملیات لرزه‌نگاری در منطقه پروتکل راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲

هر دولت متعهد، در عملیات دریایی در هر بخش از منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت متصدیان را ملزم به اجرای موارد زیر خواهد نمود :

۱- تأمین سیستم کافی برای جمع‌آوری و دفع مناسب کلیه اشیاء و مواد نامطلوب.

۲- ارائه دستورالعمل مناسب برای نحوه، بکارگیری آن.

۳- کوشش درپیش‌بینی پرداخت جریمه در صورت دفع نامناسب.

ماده ۱۳

۱- هر دولت متعهد مراقبت خواهد نمود که مرجع ذیصلاح دولتی دارای اختیاراتی باشد که به موجب آن از متصدی تأسیسات

دریایی انجام اقدامات زیر را خواستار گردد:

۱- شستشو و بر طرف نمودن هر یک از آلوده‌کننده‌های باقیمانده از خط لوله.

۲- دفن کردن خط لوله یا بر طرف کردن قسمتی و دفن کردن باقیمانده آن به نحوی که با ملحوظ داشتن کلیه شرایط، هرگونه خطر قابل‌پیش‌بینی برای دریانوردی یا ماهیگیری در آینده برطرف گردد.

ب- در مورد سکوها، وسایل دیگر و سازه‌های مستقر در بستر دریا برداشتن کلیه یا قسمتی از تأسیسات برای حصول اطمینان از ایمنی دریانوردی و منافع ماهیگیری. همچنین، دولت متعهد کلیه اقدامات عملی را جهت حصول اطمینان از اینکه متصدی دارای منابع کافی برای تضمین اجرای موارد مزبور می‌باشد انجام خواهد داد.

۲- دولتهای متعهد در قسمتهایی از منطقه پروتکل که دارای منافع مشترکی در امر ماهیگیری می‌باشند، کوشش خواهند نمود روش مشترکی را در زمینه جمع‌آوری تأسیسات مورد تصویب قرار دهند.

در هر مورد تصمیم‌گیری در زمینه لزوم یا عدم لزوم جمع‌آوری تأسیسات، دولتهای متعهد هر گونه راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان را مورد توجه قرار خواهند داد.

در هر صورت خطوط لوله برای بر طرف نمودن آلوده‌کننده‌های باقیمانده، چه جمع‌آوری شوند یا نشوند، شستشو خواهند شد.

۳- دولتهای متعهد کلیه تدابیر عملی لازم را اتخاذ خواهند نمود تا اطمینان حاصل شود که هیچگونه تأسیسات دریایی در حال استفاده در سطح آب دریا یا در نزدیکی آن به صورت شناور قرار نگرفته است و هیچگونه وسیله‌ای که نیاز به آن منتفی شده است در بستر دریا در فلات قاره بجای‌نمانده است.

ماده ۱۴

۱- پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر پروتکل‌ها خواهد بود.

۲- روشهای تدوین اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های پروتکل‌ها، موضوع ماده ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.

۳- آئین‌نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه‌های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته‌اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهند بود.

ماده ۱۵

۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۹ مارس لغایت ۲۶ ژوئن در کویت برای امضاء هر یک از دولتهای عضو کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مفتوح خواهد بود.

۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاح دول عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاح به دولت کویت که عهده‌دار وظایف دولت امانت‌دار می‌باشد، سپرده خواهد شد.

۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش پروتکل، موافقت با آن یا الحاح به آن توسط دولتهای مشروح در بند ۲ این ماده لازم‌الاجرا خواهد بود.

در تأیید مراتب فو نمایندگان تام‌الاختیار امضاءکننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولتهای خود می‌باشند پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۹ مارس ۱۹۸۹ در کویت به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند.

قانون فو مشتمل بر ماده واحده منضم به پروتکل شامل یک مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دوم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.